

Projekat: Razvoj pouzdanih i funkcionalnih policijskih sistema i jačanje borbe protiv glavnih kriminalnih aktivnosti i policijska saradnja

Fokus: Jačanje policijskih kapaciteta protiv ozbiljnog kriminala u Jugoistočnoj Evropi

MODUL 1/ UČINAK 1.5: MOGUĆNOSTI DA SE SARADNJA U KRIVICNIM STVARIMA/PITANJIMA MEDJU ZEMLJAMA JUGOISTOČNE EVROPE UČINI ŠTO EFIKASNIJOM

Učinak 1.5	Stvaranje mogućnosti da saradnja u krivicnim stvarima/pitanjima medju zemljama Jugoistočne Evrope bude što uspešnja
Područje projekta	Jugoistočna Evropa: Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Srbija i Crna Gora ¹ , "Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija"
Budzet 1.5	EURO 237 483
Finansira	Evropska Komisija CARDS Program – Savet Evrope
Implementacija	Savet Evrope (Odeljenje za Probleme Kriminala/DGI – Pravni Poslovi)
Trajanje	30 meseci (mart 2004 – avgust 2006)

POZADINA I OPRAVDANOST

Zemlje Jugoistočne Evrope su napravile značajan napredak u prethodnih nekoliko godina u pristupanju Evropskim i drugim međunarodnim instrumentima koji olakšavaju- doprinose saradnji krivičnim stvarima / pitanjima , a naročito u pitanjima koja se odnose na organizovani kriminal, korupciju i pranje novca. Pored toga, potpisan je veliki broj bilateralnih sporazuma .

Medjutim, saradnja izmedju njih, i izmedju njih I država članica EU ostaje spora i nepouzdana a samim tim i neefikasna. Razlozi, izmedju ostalog, uključuju:

- Odsustvo poverenja u partnere - organe vlasti iz drugih zemalja.
- Isuviše veliki broj nivoa koji su uključeni u izdavanje i izvršenje zakonskih pisama.
- Procedure, zahtevi, detalji relevantnih organa vlasti zamoljene zemlje nisu poznati, što znači da informacije iz zakonskih pisama nisu kompletne, da se zahtevi vraćaju ili nikada nestignu do svoje krajnje destinacije.
- Zahtevi za pravnu pomoć se ne smatraju prioritetom od strane zamoljenih organa vlasti.
- Kapaciteti za prevodjenje potrebnih dokumenta su ograničeni. U nekoliko zemalja, institucije odgovorne za uzajamnu pravnu pomoć nemaju novčana sredstva za prevodjenje. Ono što može delovati kao manji tehnički problem je u stvari velika prepreka koja sprečava efikasnu saradnju.
- Ministarstvo pravde i Kancelarija javnog tužioca se takmiče za prvenstvo kako bi bili glavni kanal za uzajamnu pravnu pomoć. Pored toga, u nekim zemljama, ove centralne institucije žele da kontrolišu vlasti na regionalnom i lokalnom nivou i spreče ih da se uključe u direktnu saradnju sa svojim partnerima iz inostranstva.

¹ Područje projekta takodje uključuje Kosovo (Srbija i Crna Gora), koje se trenutno nalazi pod pokroviteljstvom privremene UNMIK-ove administracije, u skladu sa Rezolucijom 1244 Saveta Bezbednosti Ujedinjenih Nacija (1999).

- Iako su mnogi međunarodni i bilateralni sporazumi potpisani od strane zemalja u regionu, organi vlasti koji su uključeni u ili kojima je potrebna međunarodna saradnja nisu uvek obučeni za primenu ovih sporazuma.
- Mogućnosti koji postoje prema konvencijama koje su na snazi (Član 15 Evropske Konvencije o uzajamnoj pomoći u krivičnim stvarima / pitanjima) se ne koriste u dovoljnoj meri.
- Međunarodni i bilateralni sporazumi i nacionalni propisi pružaju mnogo mogućnosti i direktnih načina uzajame pravne pomoći. Ovo u isto vreme stvara nesigurnost u to šta je moguće, a šta zakonsko. Zbog toga se često koristi klasičan kanal preko Ministarstva pravde.
- Specifičan problem saradnje se odnosi na Kosovo, jer zemlje nemaju sporazume o saradnji sa UNMIK-om.

Tokom Foruma EU-Zapadni Balkan (novembar 2003), dogovoreno je da sudska saradnja treba da ima značajniju ulogu u opštem okviru odnosa između EU i Zapadnog Balkana. Kako bi se prevazišli gore pomenuti problemi, zemlje Jugoistočne Evrope su se uključile u proces sudskog umrežavanja koji uključuje postavljanje/ imenovanje kontakt osoba, pripremu priručnika za saradnju i redovne sastanke koji bi se bavili specifičnim problemima saradnje. Ovaj proces treba dalje jačati i širiti.

Zemlje bi naročito trebalo podržati u ratifikaciji i što potpunijoj implementaciji Drugog Dopunskog protokola Evropske Konvencije o uzajamnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima/ pitanjima (ETS 182), koji je otvoren za potpisivanje u novembru 2001. Ovaj Protokol treba da doprinese poboljšanju sposobnosti država da reaguju na prekogranični kriminal, proširujući opseg situacija u kojima se može zahtevati uzajamna pomoć i omogućujući da pružanje pomoći bude lakše, brže i fleksibilnije. On između ostalog obezbeđuje mnogo efikasnije kanale komunikacije, spontanu razmenu informacija, telefonska i video konferencijska saslušanja, prekogranična osmatranja, kontrolisanje isporuka, tajne istrage, zajedničke timove za istragu, zaštitu svedoka i privremene mere.

Ratifikacija ovog sporazuma će zemlje Jugoistočne Evrope približiti standardima Evropske Unije, ali njegova praktična primena takodje povlači sa sobom znatne izazove. Zemljama regiona će samim tim biti potrebni zakonodavni saveti i opsežna obuka kako bi se u potpunosti iskoristile ove mogućnosti.

UČINAK 1.5 CILJ, AKTIVNOSTI I OČEKIVANI REZULTATI

Specifični cilj Učinka 1.5 je da se ojačaju kapaciteti za saradnju u pitanjima kriminala među zemljama Jugoistočne Evrope, naročito podržavanjem napora država članica da ratifikuju i implementiraju Drugi Dopunski protokol Evropske Konvencije o uzajamnoj pomoći u krivičnim stvarima / pitanjima (ETS 182) putem:

- razvoja strategije za ratifikaciju i implementaciju ETS 182
- sastavljanja i testiranja materijala za obuku u oblasti saradnje u pitanjima kriminala

Aktivnosti Učinka 1.5 treba posmatrati u globalnom okviru Modula 1, čiji je cilj razvijanje regionalne strategije protiv ekonomskog i organizovanog kriminala u Jugoistočnoj Evropi zasnovane na iskustvu Evropske Unije i evropskim standardima i praksi, kao i obezbeđivanje mehanizama/ sredstava koji su policiji neophodni za implementaciju strategije.

Rezultati Učinka 1.5. će biti integralni deo i biti ugrađeni u aktivnosti koje se odnose na razvoj regionalne strategije protiv ekonomskog i organizovanog kriminala u Jugoistočnoj Evropi zasnovane na iskustvima Evropske Unije i evropskim standardima i praksi.

AKTIVNOST 1.5.1 RAZVITI STRATEGIJE ZA RATIFIKACIJU I STVARNU PRIMENU DRUGOG DOPUNSKOG PROTOKOLA EVROPSKE KONVENCIJE O UZAJAMNOJ PRAVNOJ POMOĆI U KRIVICNIM STVARIMA/ PITANJIMA (ETS 182)

| Datumi

1.5.1.1	Regionalni seminar o mogućnostima koje pruža Drugi. Dopunski Protokol Evropske Konvencije o uzajamnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima/ pitanjima (ETS 182)	2-3.09. 2004
1.5.1.2	Eksperti na kraće vreme koji će pomagati zemljama da izvrše procenu propusta i mogućnosti u zakonodavstvu i institucionalnim kapacitetima	03.09.2004- 15.02.2005 (in house)
1.5.1.3	Regionalni seminar kako bi se razradili planovi za implementaciju za svaku zemlju	24-25.02.2005
1.5.1.4	Pomoć eksperta pri izradi zakonoskih amandmana	01.03.2005- 20.12.2005

AKTIVNOST 1.5.2 SASTAVITI, TESTIRATI I UČINITI DOSTUPNIM MATERIJAL ZA OBUKU RADI DALJE OBUKE

		Datumi
1.5.2.1	Regionalni seminar radi procene potreba obuke	13 – 14. 06.2005
1.5.2.2	Eksperti na kraće vreme koji će pomagati u sastavljanju materijala za obuku i smernica o međunarodnoj saradnji	14.06.2005- 30.10.2005
1.5.2.3	Regionalna radionica kako bi se finalizovali materijal za obuku i koncepti	15-16.11.2005
1.5.2.4	Obuka na nivou svake oblasti koju će voditi lokalni treneri uz podršku eksperta kako bi se testirao i dalje unapredio materijal za obuku	01.12.2005-01.04.2006
1.5.2.5	Izrada materijala za obuku na lokalnim jezicima	April- Avgust 2006

Do kraja projekta:

- strategija za ratifikaciju i implementaciju ETS 182 će biti razradjena,
- za svaku oblast pokrivenu projektom biće uradjena iscrpna analiza pozitivnog zakonodavstva, institucionalnih kapaciteta, propusta, kao i preporuka za dalji razvoj zakonodavstva i institucionalnu izgradnju kapaciteta ,
- biće obezbedjena podrška eksperta u izradi implementirajućeg zakonodavstva koje se odnosi na ETS 182
- biće identifikovane potrebe obuke u ovoj oblasti i na osnovu toga će se sastaviti i testirati materijal za obuku
- biće obavljen niz obuka u svakoj od oblasti obuhvaćenih projektom

UČESNICI

Iz svake oblasti obuhvaćene projektom, određeni broj relevantnih predstavnika centralnih vlasti, pravosuđa i policije odgovornih za međunarodnu saradnju u krivičnim stvarima / pitanjima institucije za obuku.

Eksperti iz država članica Saveta Evrope sa obimnim znanjem iz oblasti međunarodne saradnje u krivičnim stvarima, naročito sa konkretnim iskustvom u implementaciji ETS 182 u svojoj zemlji, praktičari sa relevantnim radnim iskustvom u oblastima pokrivenim ETS 182 (saslušanja video i telefonskim konferencijama, prekograničnim osmatranjima, kontrolisanju isporuka, tajnim istragama, zajedničkim timovima za istragu, zaštiti svedoka, itd) i treneri.

ZA SVE DODATNE INFORMACIJE, MOLIMO VAS KONTAKTIRAJTE:

Odeljenje za Probleme Kriminala, Odsek za Stručnu Saradnju, Opšta Direkcija I – Pravni Poslovi, Savet Evrope, 67075 Strazbur CEDEX, Francuska

☎ + 33-3-9021-4260, Fax + 33-3-8841-2052, ✉: livia.stoica@coe.int